

15-16 Haziran'ın 54. Yılı

Vesilesiyle Abdullah Baştürk ve Fehmi Işıklar:

DİSK Karşıtlığından DİSK Yönetimine

Yıldırım KOÇ

15-16 Haziran 1970 eylemlerinin yıldönümünde, bu vesileyle, Türkiye sendikacılık tarihinde pek bilinmeyen bir değişimi hatırlatacağım.

DİSK'in 1977-1980 döneminde genel başkanlığını üstlenen ve 12 Eylül 1980 Darbesi sonrasında tutuklu bulunduğu sürede yaptığı savunmada DİSK tarihinin tümüne sahip çıkıp savunan Abdullah Baştürk, 1967-1970 döneminde DİSK'e karşı büyük mücadeleler verdi, 15-16 Haziran olaylarına yol açan 2 kanun teklifinden birinin önde gelen imzacısıydı.

DİSK'in 1977-1980 döneminde genel sekreterliğini üstlenen Fehmi Işıklar, Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy'dan aldığı talimatla 18 Haziran 1970 günü DİSK'in Ankara'daki bölge temsilciliğini basıp burayı tahrip eden grubun iki önderinden biriydi.

Hayat ve özellikle sendikacılık son derece karmaşıktır. Türkiye sendikacılık tarihi böyle ilginçliklerle doludur.

"DİSK'le Mücadele Komitesi"nin üyesi Abdullah Baştürk

DİSK'in 13 Şubat 1967 tarihinde kurulmasından hemen sonra, Türk-İş'e bağlı federasyon ve sendika başkanları 27 Şubat 1967 günü Teksif Sendikası'nın kafeteryasında toplanarak DİSK'in kurulmasını tartıştı. Tartışmalar tutanağa geçirildi (Türk-İş, Türk-İş'e Bağlı Federasyon ve Merkezi Sendika Başkanlarının 27 Şubat 1967 Günü Başlayan ve 3 Gün Devam Eden Toplantısına ait Zabıt Özeti, 8 s., daktilo

metin). Toplantıya Türk-İş'e bağlı kuruluşların genel başkanları, Türk-İş Bölge Temsilcileri ve eğitim müdürleri katıldı. Toplantı, Genel Başkan Seyfi Demirsoy'un bir konuşmasıyla açıldı.

Seyfi Demirsoy konuşmasında şunları söyledi: "Bu durum TİP yöneticilerini yeni yollar aramaya yöneltmiştir. Yöneticiler TİP'in Malatya Kongresinde kendilerine bağlı sendika yöneticilerine talimat vererek kanunen TİP'e organik bağlarla bağlanması mümkün olmamakla beraber pratikte İşçi Partisi'nin organı olarak çalışacak yeni bir işçi konfederasyonu kurmalarını istemişlerdir. İşte DİSK'in kuruluş sebebi budur." (Türk-İş, Türk-İş'e Bağlı Milli Sendika ve Federasyon Başkanları Toplantısı, 27 Şubat 1967, Ank., 7 sayfa, çoğaltma)

Seyfi Demirsoy, konuşmasını şöyle bitirdi: "DİSK ya da TİP'in Türk İşçi Hareketinde hiçbir etkisi olamayacaktır derken bu konuda hiçbir tedbir alınmayacağını kastetmiyoruz. Gereken her tedbir siz yöneticilerle ortak olarak kararlaştırılacak, sizin direktiflerinizin ışığı altında Türk-İş ve Türk-İş'in çalışmalarına paralel olarak da sizler tarafından yapılacak çalışmalarla DİSK ve TİP'in gayeleri işçilere duyurulacaktır."

Konuşmaların ardından "DİSK'le mücadelenin esaslarını tespit etmek ve buna dair bir rapor hazırlamak üzere bir komisyon seçilmesi teklif edildi. Yapılan oylamayla Komisyonun Seyfi Demirsoy başkanlığında Şevket Yılmaz, Ethem Ezgü, Şerafettin Akova, Feridun Şakir Ögünç, İsmail Aras, Orhan

Yöneticiler TİP'in Malatya Kongresinde kendilerine bağlı sendika yöneticilerine talimat vererek kanunen TİP'e organik bağlarla bağlanması mümkün olmamakla beraber pratikte İşçi Partisi'nin organı olarak çalışacak yeni bir işçi konfederasyonu kurmalarını istemişlerdir. İşte DİSK'in kuruluşu sebebi budur."

Erçelik ve Abdullah Baştürk'ten tereküp etmesi kabul edildi." Komisyon çalışmalarına hemen başladı ve hazırladığı rapor 28 Şubat 1967 günü Ethem Ezgü tarafından sunuldu.

Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy, TEKSİF Genel Başkanı Şevket Yılmaz, Türk-İş Genel Sekreter Yardımcısı Ethem Ezgü, DYF-İŞ Genel Başkanı Şerafettin Akova, Ulaş-İş Genel Başkanı Feridun Şakir Öğünç, Toleyis Genel Başkanı İsmail Aras, Tes-İş Mali Sekreteri Orhan Erçelik ve Genel-İş Genel Başkanı Abdullah Baştürk imzasıyla hazırlanan rapor aşağıda sunulmaktadır:

"27.2.1967 tarihine müsadif Pazartesi günü TEKSİF Sendikası Genel Merkezinde Türk-İş'e bağlı Liderler kademesinde yapılan toplantıda alınan karar ve seçim sonucu görevlendirilen Komisyonumuz, 28.2.1967 Salı günü saat 10:00'da Türk-İş Genel Merkezinde Seyfi Demirsoy başkanlığında toplanarak uhdesine tevdi edilen (Türkiye'de aktüel aşırı akımlar karşısında Türk Sendikacılığının aktif politikası ve prensipleri üzerinde alınacak tedbirler) konusu enine boyuna tartışılmış, Komisyon aşağıdaki tedbirlerin alınması hususunda işbu tasarımı düzenleyerek Türk-İş'çi Liderlerin görüş ve kararlarına sunmayı yararlı bulmuştur.

1 - Hükümetten, gerçekleşmesi öncelik ve ivedilikle istenecek hususlar Liderler toplantısında tümü ile tesbit edilmeli ve bir gündeme bağlanmalıdır.

1-a) Türk-İş'çi Liderlerin Ankara'da bulunduğu bu günlerde öncelikle sayın Hükümet Başkanı ve Bakanlarla bir toplantı yapılması sağlanarak Türkiye'de son zamanlarda beliren ve yıkıcı bir nitelik kazanan aşırı akımlar karşısındaki işçi Liderlerinin görüş ve düşünceleri yansıtılmalı, bu hususta alınması gerekli ekonomik ve sosyal tedbirler müştereken tartışılmalı ve tesbit edilmelidir.

b) Türk İşçi Hareketi ve Türk Sendikacılığı ile ilgili ve halen askıda bulunan kanunların ve kararnamelerin tezelden çıkarılması Hükümet Başkanı'ndan kesinlikle talep edilmelidir.

c) Ayrıca yukarıda bahsi geçen konularda parti Lider ve Yöneticileri ile parti gurupları uyarılmalı

ve gerektiği takdirde bu kademeler ile de yeterli ve geçerli temaslar yapılmalıdır.

2 - Aşırı akımlar ve Türk İşçi Hareketinin bütünlüğü ve zindeliğini hedef alan davranış ve kuruluşlarla mücadeleyi koordine etmek üzere Türk-İş İcra Kurulu ile müştereken çalışacak ve özellikle devamlı olarak Ankara'da bulunabilecek üç kişilik bir komite kurulmalıdır. Ayrıca bölgelerde Ankara'da kurulan Komiteye paralel olarak beşer kişilik Bölge Komiteleri kurulmalı ve bu Komiteler Bölge Temsilcileri ile müştereken çalışmalıdırlar.

a) Merkez Komite, Türk-İş İcra Kurulu ile genel politikayı birlikte çizmeli ve mahalli komiteler de bu politikayı uygulamalıdır.

3 - Türk İşçi Hareketinin bütünlüğü ve zindeliğini bölmek üzere beliren davranış ve kuruluşlar karşısında yapılacak mücadelenin mali yönünü sağlamak ve düzenlemek üzere aşağıdaki şekilde hareket edilmelidir.

a) İşbu tarihte Türk-İş'e aidat borcunu ödemiş olan kuruluşlar aidatlarını en geç Mart ayının 10'una kadar hiç bir uyardıya lüzum kalmaksızın ödemelidirler.

b) Yapılacak müşterek mücadelenin finansmanını sağlamak amacı ile Türk-İş'e bağlı her kuruluş beher aktif üyesi başına şimdilik 50 kuruluşluk bir yardımı en geç 15 Mart 1967'ye kadar kesin olarak Türk-İş'in göstereceği özel bir fona yatırmalıdırlar.

Bu Fon normal aidatlar dışında mütalaa edilmeli, yalnızca müşterek mücadele yolunda sarf edilmelidir. Bu sarflar İcra Kurulu ile müşterek çalışacak olan komite tarafından denetlenmelidir.

c) Gerek aidatlarını gerekse müşterek mücadele fonuna tahsis edecekleri meblağları süresi içinde ödemeyen kuruluşlar ana tüzük gereğince çıkartma dileği ile Onur Kurulu'na sevk edilmelidirler.

4 - Yapılacak mücadelenin basın, yayın ve yeterli tanıtma yolu ile pekiştirilmesi bu çalışmalara paralel olarak da mücadelenin enine boyuna ve derinliğine felsefesini yapacak açık oturumlar ve kapalı salon toplantıları tertiplenmelidir. Bu cümleden olarak,

a) Parlamento üyelerine uyarıcı bildirimler yayınlanmalıdır.

b) Sendikalara uyarma broşür ve bültenleri gönderilmelidir.

c) Mücadelenin felsefesini teşkil eden sosyalizm ve komünizm eleştirilmesi çeşitli araçlarla büyük bir açıklık ve kesinlikle devamlı olarak işçiye indirilmelidir.

d) Yine mücadelenin felsefesi kamuoyuna yeterli ve geçerli bir şekilde açıklanmalıdır.

e) Belirli çevrelerin yürüttüğü yayınlara zamanında en açık ve seçik bir lisanla kesin ve ilmi karışlıkları verilmelidir.

Komisyonumuz ilk tedbirler taslağı olarak yukarıdaki hususları müzakere etmiş ve karara bağlayarak Türk İşçi Liderlerinin yüksek müzakere ve kararına sunmayı yararlı bulmuştur. Saygılarımızla." (Türk-İş, Türk-İş'e Bağlı İşçi Liderleri Toplantısı Koordinasyon Raporu, 28.2.1967, 2 s., çoğaltma metin)

Rapor üzerinde görüşmeler yapıldı. 1 Mart 1967 günü yapılan toplantıda raporun tümü sunulduğu biçimiyle kabul edildi. "Aşırı akımlar ve Türk İşçi Hareketinin bütünlüğü ve zindeliğini hedef alan davranış ve kuruluşlarla mücadeleyi koordine etmek üzere" kurulacak komitenin, raporda belirtildiği biçimde üç kişiden değil, beş kişiden oluşması kararlaştırıldı. Komiteye Abdullah Baştürk, Kemal Özer, Şerafettin Akova, Şevket Yılmaz ve İsmail Aras seçildi.

Türk-İş'ten 9 Mart 1967 günü bağlı sendikaların ve federasyonların genel başkanlıkları ile Türk-İş bölge temsilciliklerine bir gizli yazı daha gönderildi. Yazıda belirtildiğine göre, DİSK'le mücadeleyi yönetmek üzere kurulmuş bulunan Merkez Komitesi 4 Mart 1967 günü toplanarak alınacak tedbirleri kararlaştırmıştı. Buna göre, her bölge temsilciliğinde 5'er kişilik bölge komitesi oluşturulacaktı. Bazı illerde de 5'er kişilik mahalli komiteler kurulacaktı. Genelgede hangi illerde komite kurulacağı ayrıntılı olarak belirtiliyordu. Merkez komitesi her Cuma, bölge komiteleri ve onlara bağlı mahalli komiteler ise her pazartesi günü toplanacaktı. Mahalli komiteler, "bölgelerinde meydana gelecek hadiseleri (işçiyi bölmek için yapılacak konuşmalar, dağıtılacak beyannameler, broşürler, kitaplar ve benzeri tutum ve davranışları) birer örnekle (dağıtılan matbua, yapılan konuşma metni), nerede, ne zaman, kimin tarafından ve kime hitaben yapıldığını da açıkça

Abdullah BAŞTÜRK

belirterek, en kısa zamanda bölge komitelerine bildireceklerdir." Bölge komiteleri de durumu merkez komitesine iletcekti. (Türk-İş, Sendika, Federasyon Başkanlıklarına ve Bölge Temsilciliklerine, 67/842, 9 Mart 1967, 3 s., çoğaltma)

Böylece, DİSK'in 22-26 Aralık 1977 günleri toplanan 6. Genel Kurulu'nda genel başkanlığa seçilen Abdullah Baştürk, bu tarihten 10 yıl önce Türk-İş'te kurulan DİSK'le mücadele komitesi üyeliğine getirildi.

Kanunları değiştirerek DİSK'in faaliyet alanını daraltma girişimi ve Abdullah Baştürk

DİSK'e bağlı sendikaların özellikle 1968 yılından itibaren hızla üye kazanmaları üzerine çeşitli çevreler çalışma mevzuatında bazı değişiklikler yaparak bu süreci engellemeye çalıştı. 274 sayılı Sendikalar Yasası ve 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasası'nın DİSK'i sıkıntıya sokacak ve Türk-İş'i güçlendirecek biçimde değiştirilmesi girişimleri 1968 yılında başladı.

Bu konuda hazırlanan kanun teklifleri, Türk-İş'e bağlı sendikaların yöneticiliğini de yapan milletvekilleri tarafından Millet Meclisi Başkanlığı'na sunuldu. Ancak araya 1969 genel seçimleri girdi ve Parlamento yenilendi.

Türk-İş bu yeni dönemde de çalışmalarını sürdürdü. Türk-İş'e bağlı Genel-İş Sendikası Genel Başkanı Abdullah Baştürk 1969 genel seçimlerinde Cumhuriyet Halk Partisi'nden Yozgat milletvekili olarak seçilmişti. Yozgat Milletvekili ve Genel-İş Genel Başkanı Abdullah Baştürk ve 4 Arkadaşı (Burhanettin Asutay, Osman Soğukpınar, Bahir Ersoy, Emir Postacı), 28 Kasım 1969 tarihinde Millet Meclisi Başkanlığına verdikleri bir kanun tasarısı ile 275 sayılı Toplu İş Sözleşmeleri Grev ve Lokavt

Fehmi İŞIKLAR

Kanunun çeşitli maddelerinin değiştirilmesini önerdiler.

Önerilen değişikliklerden biri, bir işyerinde toplu iş sözleşmesi yapabilmek için, işyerindeki işçilerin salt çoğunluğunu temsil etmeden önce, önkoşul olarak yüzde 30'luk bir işkolu barajının aşılmasını öngörüyordu. 1963 yılında kabul edilen ve 12 Eylül 1980 tarihine kadar uygulanıp, 1983 yılında yürürlükten kaldırılan 275 sayılı Yasaya göre, işyeri ve işkolu düzeyinde iki ayrı toplu iş sözleşmesi yapmak olanaktı. İşyeri ve işkolu yetkileri birbirinden bağımsızdı. İşkolu yetkisi almak için işkolunda çalışan işçilerin, işyeri yetkisi almak için ise işyerinde çalışan işçilerin salt çoğunluğunu üye kaydetmek gerekiyordu. İşyeri yetkisi alabilmek için, işkolundaki işçilerin belirli bir oranını temsil etme önkoşulu aranmıyordu. Abdullah Baştürk ve arkadaşlarının kanun teklifinde, Milli Güvenlik Konseyi tarafından 1983 yılında kabul edilen 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası'nda yer alan yüzde 10 barajı yerine, yüzde 30'luk bir baraj konması isteniyordu

Kanun teklifindeki "Genel Yetki" başlıklı madde şöyleydi:

"Madde 7: (1) İşkolu seviyesinde toplu iş sözleşmesi yapmaya, o işkolunda en çok üyeye sahibolan ve her halde o işkolundaki sigortalı işçilerin en az yüzde 30'unu temsil eden işçi federasyonu veya Türkiye çapında faaliyette bulunan işçi sendikası yetkilidir... (2) İşyeri seviyesinde toplu iş sözleşmesi yapmaya, işyerinin dahil olduğu işkolunda işkolu seviyesinde toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi almış bulunan işçi federasyonu üyesi işçi sendikası veya o işkolunda yetkili Türkiye çapında faaliyette bulunan işçi sendikası yetkilidir. Ancak; işkolunda yetki almış işçi federasyonu üyesi işçi sendikasının veya işkolunda yetkili Türkiye çapında faaliyette

bulunan işçi sendikasının işyeri seviyesinde toplu iş sözleşmesi yapabilmesi için o işyerinde çalışan işçilerin salt çoğunluğunu temsil etmesi gerekir." (Millet Meclisi, 3. Dönem, 1. Toplantı, S.Sayısı 180, 275 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve 818 sayılı Borçlar Kanununun 316 ve 317nci Maddelerinin Kaldırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Yozgat Milletvekili Abdullah Baştürk ve 4 Arkadaşının, Zonguldak Milletvekili Ahmet Güner'in ve İstanbul Milletvekili Rıza Kuas'ın Aynı Mahiyette Kanun Teklifleri ve Adalet, Çalışma ve Plan Komisyonlarından 3er Üyeden Kurulu 23 No.lu Geçici Komisyon Raporu (1/193, 2/139, 2/240, 2/288), 1970, s.11)

Bu maddenin gerekçesinde de şöyle deniliyordu: "Sendika enflasyonunun çalışma hayatımızda yarattığı büyük mahzurlar maddede yapılan değişikliklerle giderilmiştir. Maddenin düzenleniş şeklinde işçilerin daha çok sayıda bir araya toplanabilmeleri amacı güdülmekte ve en iyi hal çaresini bulma veya en yararlıyı tesbit etme temel görüşünden hareket olunmaktadır. Zira mazisi 5 seneye varan 275 sayılı Yasanın 7inci maddesi ile erişilen netice sevindirici olmaktan çok uzaktır. Bu devrede binlerce sendika doğmuş ve bu ölçüde işçiler bölünerek haklarının korunmasında zayıf bir duruma düşmüşlerdir. Ayrıca yeni düzenleme, Türk-İş ve İşveren Konfederasyonunun anlaşmaları aynen muhafaza edilerek yapılmıştır. Buna göre, işyeri seviyesinde toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi, güçlü sendikacılığın temini için o işkolunda yetkili bulunan federasyona bağlı sendikaya veya o işkolunda yetkili Türkiye çapında faaliyette bulunan sendikaya tanınmıştır. İşkolu seviyesindeki yetkinin kazanılması için aranan çoğunluk da tasarıda en çok üye ve sigortalı işçilerin en az yüzde 30'u ile sınırlandırılmıştır." (s.6)

Bu arada Çalışma Bakanlığı'nda da bazı kanun teklifleri hazırlandı.

TBMM Çalışma Komisyonu Başkanı ve Çalışma eski Bakanı Turgut Toker, Türk-İş'in 1970 yılı mayıs ayında Erzurum'da toplanan 8. Genel Kurulu'nun beşinci gününde söz alarak, "Sendikalar Kanun Tasarısının yürürlüğe girmesiyle, Türkiye'de Türk-İş'ten başka işçi konfederasyonu kalmayacağını," söyledi (Milliyet, Milliyet-1970;89). Kemal Sülker, Turgut Toker'in Türk-İş Genel Kurulu'ndaki konuşmasını şöyle vermektedir: "Yeni değişiklik tasarısı ile DİSK'in çanına ot tıkanacaktır." (Kemal Sülker, Türkiye'yi Sarsan 2 Uzun Gün 15-16 Haziran, Yazko

DİSK'e bağlı sendikaların özellikle 1968 yılından itibaren hızla üye kazanmaları üzerine 274 sayılı Sendikalar Yasası ve 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasası'nın DİSK'i sıkıntıya sokacak ve Türk-İş'i güçlendirecek biçimde değiştirilmesi girişimleri 1968 yılında başladı.

Yay., İstanbul, 1980, s.34) Türk-İş Genel Kurul tutanaklarında bu konu şöyle geçiştirilmiştir: "Toker, 274 ve 275 sayılı Kanunların yeniden düzenlenmesi konusunda başkanlık ettiği Komisyon çalışmaları hakkında da bilgi vermiş, işçi lehine yeni hükümler getirildiğini söylemiştir." (Türk-İş, Türk-İş 8. Genel Kurul Çalışmaları, Erzurum, 11-16 Mayıs 1970, Yay. No.73, Ank., 1970, s.141)

Çalışma Bakanı Seyfi Öztürk, 1970 yılı mayıs ayı ortalarında yaptığı açıklamada, "ideolojik akımların aleti haline gelmiş sendikalar ile tabela sendikaları bu kanun çıkar çıkmaz kendiliğinden infisah edecektir" diyordu (Dünya Gazetesi, 15.5.1970).

Millet Meclisi'nde 274 sayılı Sendikalar Yasasını değiştiren tasarıya ilişkin görüşmeler 11 Haziran 1970 günü yapıldı ve aynı gün tamamlandı. Çalışma Bakanı Seyfi Öztürk, konuşmasında, Türkiye İşçi Partisi dışında Millet Meclisi'nde temsil edilen tüm siyasi partilerin "tasarının anaçizgisinde görüş birliği içinde" bulunduğunu belirtti. CHP Grubu adına CHP İzmir milletvekili ve Ges-İş Sendikası Genel Başkanı Burhanettin Asutay konuştu ve "Demokratik düzenle tüm ayrıntılarıyla kendini kabul ettiren Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu ve Türk işçisini daha iyi yarımlara ve düzene kavuşturacak bu kanunun Yüce Meclis'te tüm ayrıntılarıyla kabul edileceği kanaati içindeyiz," dedi (Millet Meclisi Tutanakları, 11.6.1970, s.261 ve 264) ve CHP olarak kanun tasarısı lehinde oy kullanacaklarını açıkladı.

12 Haziran 1970 günü tasarının tümü üzerinde açık oylama yapıldı. 234 kişi oy kullandı. 230 kişinin oyu tasarı lehindeydi. 4 kişi aleyhte oy verdi. DİSK'in 1977 Aralık Genel Kurulu'nda DİSK Genel Başkanlığı'na seçilecek olan CHP Yozgat milletvekili ve Genel-İş Sendikası genel başkanı Abdullah Baştürk de yasa tasarısı lehinde oy kullandı (Millet Meclisi Tutanakları, 12.6.1970, s.387-388).

Kemal Türkler'in yakın çalışma arkadaşlarından Av.Rasim Öz, Genel-İş'in DİSK'e katılımı sırasında Abdullah Baştürk konusunda Kemal Türkler'i uyarırken şöyle diyordu: "Başkan, biliyorsunuz 15-16 Haziran'da, DİSK'in kapatılması için çıkartılan ya-

sayı hazırlayan ve savunan komisyon üyelerinden biri de CHP milletvekili Abdullah Baştürk'tü". (Rasim Öz, "Sunu," Kemal Türkler Kürsüde, C. 1, s.10)

Abdullah Baştürk ve 4 arkadaşının önerdikleri, bir sendikanın işyeri düzeyinde toplu iş sözleşmesi bağtlayabilmesi için önce işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde 30'unu temsil etmesi önkoşulu kabul edilmedi. 15-16 Haziran eylemlerinin ardından 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanununun değiştirilmesi için A. Baştürk ve arkadaşlarının verdiği kanun teklifi TBMM'de görüşülmedi.

Fehmi Işıklar'ın DİSK Ankara Bölge Temsilciliği'ni basması ve tahrir etmesi

12 Eylül 1980 Darbesi olduğunda DİSK'in genel sekreterliği görevini Fehmi Işıklar yürütüyordu.

Fehmi Işıklar'ın sendikal yaşamı da ilginçtir.

Fehmi Işıklar Türk-İş'e bağlı Metal-İş Federasyonu'nun 8 Ocak 1968 günü toplanan 3. Olağan Genel Kurulu'nda genel sekreter yardımcısı, 7 Ocak 1970 günü toplanan 4. Olağan Genel Kurulu'nda da Federasyon genel sekreteri seçildi. Fehmi Işıklar, Federasyon'un 10 Ocak 1972 tarihinde yapılan 5. Olağan Genel Kurulu'nda da bu göreve yeniden getirildi. Federasyon'u milli tip bir sendikaya dönüştürmek amacıyla 1973 yılında kurulan Türk-Metal Sendikası'nın kurucularından biri de Metal-İş Federasyonu Genel Sekreteri Fehmi Işıklar'dı. Uzun yıllar Türk Metal Sendikası'nın genel başkanlığını yapmış olan Mustafa Özbek'in yıllar önce bu makalenin yazarına anlattığına göre, Türk Metal Sendikası'nın ambleminde yer alan kurt resmini öneren kişi Fehmi Işıklar'dı. Türk Metal Sendikası'nın ilk yönetim kurulunda genel sekreter Fehmi Işıklar'dı. Ancak Fehmi Işıklar ve arkadaşları, 1973 yılı sonunda Türk Metal'den ayrılarak Çağdaş Metal-İş Sendikası'nı kurdu. Bu girişim de başarılı olamayınca Çağdaş Metal-İş, 1976 yılında DİSK'e bağlı Maden-İş'e katıldı. Çağdaş Metal-İş Genel Başkanı Fehmi Işıklar, Maden-İş Genel Başkan Yardımcısı oldu. DİSK Genel Sekreteri İbrahim Güzelce'nin ölümü ve 14 Nisan 1976 günü cenaze

töreninden sonra, DİSK Genel Yönetim Kurulu, 11 Haziran 1976 günü toplanarak, Mehmet Karaca'yı Genel Sekreterlik görevine getirdi. Boşalan DİSK Yürütme Kurulu üyeliğine de Maden-İş Genel Başkan Yardımcısı Fehmi Işıklar'ı seçti. Fehmi Işıklar, DİSK'in 1977 Aralık ayında toplanan 6. Genel Kurulu'nda, genel başkanlığa seçilen Abdullah Baştürk'ün yanında DİSK genel sekreteri oldu ve bu göreve, DİSK'in 1980 Haziran ayında toplanan 7. Genel Kurulu'nda yeniden seçildi. 12 Eylül Darbesi olduğunda DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar'dı.

15-16 Haziran 1970 olaylarından sonra, 18 Haziran 1970 günü Ankara'da Maden-İş ve DİSK temsilciliklerine bir saldırı oldu. Maden-İş Ankara Bölge temsilciliği binasına saldıran 45-50 kişilik grup, büroyu tahrip ettiler ve "kahrolsun komünistler, yaşasın Türk-İş, Yaşasın Türkes" sloganlarını attılar. Yaklaşık 50 kişi de aynı saatlerde, DİSK'in Ankara Bölge Temsilciliği bürosunu tahrip etti. (Milliyet Gazetesi, 19.6.1970)

Bu saldırı, Ülkücü İşçiler Derneği Başkanı Salih Dilek ve Metal-İş Federasyonu Genel Sekreteri Feh-

mi Işıklar tarafından örgütlendi ve yönetildi. Salih Dilek'in bu makalenin yazarına anlattığına göre, 15-16 Haziran olaylarından sonra Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy, Salih Dilek'i ve Fehmi Işıklar'ı Türk-İş'e çağırdı ve yapılanların cevabının verilmesini istedi. Salih Dilek'in anlatımlarına göre, kendisi Ülkücü İşçiler Derneği'nden, Fehmi Işıklar ise MKE işçilerinden getirdiği kişilerle DİSK Ankara Bölge Temsilciliği basıldı ve tahrip edildi. DİSK'in tabelası da indirildi. DİSK'in tabelasını indiren kişinin Fehmi Işıklar olup olmadığı sorusuna ise Salih Dilek, saldırıyı Fehmi Işıklar'la birlikte örgütlediklerini, ancak tabelayı indiren kişiyi bilmediğini söyledi.

15-16 Haziran 1970 eylemi tartışılırken, DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk ve DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar'ın bu tarihteki tavrını anımsamakta yarar vardır. DİSK düşmanlığından DİSK yönetimine geçişin öyküsü kısaca böyledir. Abdullah Baştürk, DİSK Davası'ndaki kapsamlı savunmasında, DİSK'in tüm geçmişine sahip çıkarak, fiilen bir özeleştiri yaptı.

yarınlar
com.tr

Ülkenin ve dünyanın gündemi
Yarınlar'da

www.yarinlar.com.tr

